

politiske anliggender af interesse for mindretallet. Udvalget holder møde mindst én gang om året. I 1983 oprettedes efter aftale med den danske regering et sekretariat for det tyske mindretal i København, som varetager den daglige kontakt til Folketinget og regeringen. Sekretariatets leder udpeges af mindretallet.

Det tyske mindretal udgiver det tysksprogede dagblad »Der Nordschleswiger«, som udkommer i et stabilt oplag. Der findes derudover ikke tyske uge- eller månedsblade, der er udgivet af mindretallet, ligesom det lokale udbud af radio og tv ikke omfatter nogen særskilt mindretalsdrevet station. Såvel Danmarks Radio - især den lokale »Radio Syd« - samt TV 2 (»TV-Syd«) behandler imidlertid forhold af interesse for mindretallet. For fuldstændighedens skyld bemærkes, at der i øvrigt er et rigt udbud af tyske radio- og tv-stationer, hvis programmer kan modtages i Sønderjylland.

De lokale skole- og børnehaveforeninger for det tyske mindretal, der er sluttet sammen i Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig (Det Tyske Skole- og Sprogforbund), driver 24 børnehaver, 1 fritidshjem og i alt 17 skoler. Disse er 15 folkeskoler, heraf fem centralskoler, et gymnasium (Deutsches Gymnasium i Aabenraa) og en efterskole (i Tinglev). Undervisningsproget i skolerne er tysk, men en bred uddannelse i dansk sprog og litteratur er obligatorisk. På det tyske gymnasium er undervisningsproget ligeledes tysk med supplerende undervisning i dansk sprog og litteratur, der fører op til en fuld dansk studentereksamen. De tyske privatskoler modtager i lighed med andre private skoler offentligt tilskud. Herudover yder staten i henhold til lov om friskoler og private grundskoler mv. et supplerende tilskud til de tyske mindretalsskoler, der fordeles af Det Tyske Skole- og Sprogforbund.

Centralt blandt det tyske mindretals aktiviteter er bibliotekssystemet. Det omfatter et centralbibliotek, tre kommunebiblioteker og tre mobile biblioteker. Samlingen omfatter ca. 200.000 bøger fra tysk litteratur. I henhold til lov om folkebiblioteker mv. yder staten et årligt tilskud til det tyske mindretals biblioteker i Sønderjylland, ligesom bibliotekerne modtager tilskud fra Sønderjyllands Amtskommune og fra de fleste kommuner i Sønderjyllands Amt.

Hovedparten af de personer, som tilhører det tyske mindretal i Sønderjylland, er i trosmæssig henseende evangelisk-lutherske. De er enten medlemmer af den danske folkekirke eller tilhører en af de tyske frimenigheder i Sønderjylland. De tyske frimenigheder i Sønderjylland udgør en del af de nordslesvigske evangelisk-lutherske menigheder under den Nordelbische

Kirche i Nordtyskland. Ved kgl. resolution af 15. december 1920 blev det bestemt, at der i byerne Haderslev, Aabenraa, Sønderborg og Tønder skulle være ansat to ligestillede sognepræster for henholdsvis den danske og tyske menighed inden for folkekirken. Denne ordning er fortsat gældende. De to præster er i deres embedsgerning uafhængige af hinanden og aflønnes på samme måde som andre præster i folkekirken. Medlemmer af den danske og tyske menighed kan frit vælge, hvem af præsterne de ønsker at blive betjent af.

Det tyske mindretal i Sønderjylland har adgang til diverse foreninger, ungdomsgrupper, sportsklubber mv., hvis mål det er at bevare tyske traditioner. Mindretallets sportsklubber og andre foreninger for unge kan på linie med andre opnå støtte til deres aktiviteter fra f.eks. Tipsfonden mv. En række sociale opgaver inden for mindretallet varetages af foreningen Sozialdienst Nordschleswig, der har modtaget tilskud fra Socialministeriets pulje til støtte af frivilligt socialt arbejde samt tilskud fra Sønderjyllands Amtskommune og kommunerne i amtet. Endvidere har foreningen modtaget tilskud fra tips- og lottomidlerne.

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser mv.

Forslaget forventes ikke at få direkte økonomiske eller administrative konsekvenser. Gennemførelse af pagtens bestemmelser, herunder opfyldelse af en periodisk rapporteringsforpligtelse, skønnes dog at kunne være forbundet med visse omkostninger. Forslaget ses i øvrigt ikke at have konsekvenser for miljøet eller EU-retlige aspekter.

C. Pagtens indhold.

Formålet med pagten er at beskytte og fremme regionale sprog eller mindretalssprog som et truet aspekt af Europas kulturarv. Den indeholder ikke alene en ikke-diskriminationsbestemmelse vedrørende brugen af disse sprog, men også bestemmelser med henblik på at styrke dem. Formålet er så vidt muligt at sikre, at regionale sprog eller mindretalssprog anvendes inden for uddannelse og medierne og at tillade, at de kan anvendes i det retslige og administrative system, inden for det økonomiske og sociale område og i forbindelse med kulturaktiviteter.

Formålet med pagten er derimod ikke at beskytte sproglige minoriteter, ligesom pagten ikke medfører nogen individuelle eller kollektive rettigheder for de personer, der taler regionale sprog eller mindretalssprog. Den omhandler heller ikke sprog, der tales af indvandrere.